

Da so pri začetku vpeljave Belanskih bikov bili naši gospodarji nasprotni ali vsaj nezaupljivi, to si tolmačim s tem, da so mislili, da velika živina ne more hoditi na planine. Ta dvom je res nekoliko opravičen, kajti živina res ni tako povoljno vspeševala na planinah kakor domača. A tega ni bila kriva Belanska kri, ampak le slabo, nemarno krmenje živine uže domá v dolini.

Da kmetijske družbe skrbé po razširjanji dobrih plemenskih bikov zboljšati govedorejo, moramo jim biti hvaležni, pa treba tudi, da bi med živinorejci prodrlo prepričanje, da treba živino skrbno krmiti, kar pa žalibog še skoro povsod zeló pomanjkuje. Kaj pomaga, če imamo najlepši goveji rod v hlevu, če ga pa ne umemo primerno oskrbovati s klajo!

Večina tukajšnjih živinorejcev še nima pojma o tem, kaj je umna živinoreja; oni poznajo sicer krmenje, da se živina preživi, a ne tega, da bi živina jim dokaj koristila. Ob zimski dobi, ko se maslo in pusti sir dobiva, se živini še poklada precéj in primerne klaje, a spomladi in jeseni se živina zanemari. Posebno spomladi, ko navadno pomanjkuje sená, naženó cele trume živine na puste pašnike, kjer uboga živina komaj toliko najde, da ne pogine. Pri tem zgubi živina na mesu in mlečnosti in vsa opešana prihaja na planino, kamor pogostoma tudi preveč živine naženó. Ni čuda potem, da tožijo gospodarji o slabih dobičkih govedoreje. Domače plemo more še nekako bolje pretrpeti lakoto, ker je od mladosti privajeno lakoto trpeti in vsled tega kaj zadostljivo in potrpežljivo.

To je istina, da taka majhna pa lahka Bohinjska krava skoro kakor koza spleza na najviše in kamnite kraje. Pa naj bi planšarji le zboljšali in očedili pota in steze, bo tudi težja Belanska krava prav dobro mogla priti na planine.

Gospodarske novice.

Cestni pahovnik (Wegehobel)

se imenuje mašina, s katero se prod (šoder) po cestah brez delavcev tako lepo poravná, da je vožnja potem lahka. Ta mašina, na katero je grajščak Weber v Humel-Radeku na Šlezkem patent dobil, je 6 čevljev dolga in okoli 100 kilogramov težka, veljá 23 gld. S to mašino, s katero se prod po cesti razprostira in cesta lepo ravna dela, sta v stanu dva konja na dan pol ure dolgo in uže zeló izvoženo cesto, če ni preveč nasuta bila, poravnati. Časnik družbe kmetijske Tirolske, ki to mašino zeló hvali, trdi, da več sto delavcev bi ne móglo o enem dnevu ceste tako oglediti, kakor jo ogleda Weberjev pahovnik o polu ure. Dobiva se ta „Wegehobel“, ki se slovenski najbolje zaznamovati dá z besedo „pahovnik“ zato, ker prod (brebir ali kamenje) na stran pehá in v cestne jame poklada, pri gosp. Weberju, ki mašini tudi poduk priklada, kako se ta mašina rabi.

Slovensko književstvo.

* *Jezičnik*. XVI. leto, na svitlo dal prof. Josip Marn in posvetil 70. godu dr. Jan. Bleiweis. Natisnil in založil R. Milic v Ljubljani. 1878.

Ravnokar je pod navedenim dobroznanim naslovom v posebni knjigi gosp. profesor Marn skupno na svitlo dal vse, kar je v mnozih listih letošnjega tečaja „Učiteljskega Tovarša“ razpravljaj o delovanji treh za slovensko slovstvo mnogozaslužnih mož — Mateja Ravnikarja Poženčana, Matija Vertovca in Mihaela Verneta. Kdo po takem, komur je mar, na drobno

poznati to, kar so navedeni trije rodoljubi dovršili za mnogostransko omiko našega naroda in na čast našemu slovstvu uže v onih časih, ko smo še ledino orali na polji slovenskem, ne bode radosten pozdravil novi — 16. tečaj „Jezičnikov“, s katerim je zopet lepo pomnoženo naše slovstvo. Pomnoženo — pravimo, kajti veleučeni profesor ne le, da kakor marljiva čebelica stikuje po vseh kotih, da nabere vse, kar je ta ali uni pisatelj na svitlo dal, umeje tudi nabrano gradivo organsko in kritično zvezati v celoto. Ni čuda zato, da tudi zunaj naših domačih méj učeni krogi, ki se zanimajo za slovstvo slovensko, visoko cenijo „Jezičnika“. Trójica letošnjega tečaja stavlja nam pred oči možake, katerih imena ima Slovenija v listinah svojega slovstva na veke hvaležno zapisana; zato je še posebno zanimiv letošnji „Jezičnik“, ki se dobiva v knjigarni Gerberji v Ljubljani po 70 kr.

* *Učiteljski Tovariš* in pa „Vrtec“.

Priporočevaje v prejšnjih vrsticah šestnajsti tečaj „Jezičnika“ našim učenjakom, priporočamo ob enem še posebno učiteljem našim „Učiteljskega Tovarša“, ki prihodnje leto uže nastopi svoj 19. tečaj. — Če pregledamo obseg letošnjega njegovega tečaja, moramo pač pripoznati, da je vrli njegov vrednik gosp. M. Močnik, storil pošteno vse, kar je za domače naše ljudsko šolstvo storiti mogel v mršavih sedanjih časih, ko je protivnikom narodne šole obveljalo, na zemlji slovenski žalibog razcepiti učiteljstvo na dvoje, da nekateri zapeljani „po ovsu, ki se jim je molil“, so zapustili dom ter iz Pavlov postati Savli, ki pa, ako Bog dá in pedagogika zdrava, poslali bodo zopet Pavli. Zato le naprej, vrli „Tovariš“, po svojih dosedanjih načelih: praktičen v poduku, zmeren v besedi!

Ker se sučemo okoli ljudske šole, ne moremo si kaj, da ne bi tudi toplo priporočali še drug časnik, ki ga pod naslovom „Vrtec“ uže 8 let izdaja gospod Ivan Tomšič mladini na poduk in zabavo. Skušeni vrednik, ki dobro vé, kaj je ugodno šolski mladini, da zabavaje se tudi uči, izbira tvarino z mojstersko roko in se tudi ne boji stroškov, kedar je treba, besedo razjasniti še s podobami. Da „Vrtec“ nastopi prihodnje leto uže 9. tečaj, mu je to dejanska priča, da doseza svoj lepi namen in ima mladine dovolj, ki ga rada prebira. Naj je tedaj „Vrtec“ tudi toplo priporočan našim ljudskim učiteljem, ki naj bi skrbeli za to, da nobena šolska knjižnica ni brez njega.

* *Cerkveni Glasbenik* se zove časnik, ki je organ Cecilijenegega društva v Ljubljani in nastopi v prihodnjem letu svoj 2. tečaj. Namen njegov je reforma cerkvene glasbe v smislu dotične cerkvene postave. Da se „Glasbenik“ pošteno trudi, tej svoji nalogi zadostiti, to priča vsak list njegov v besedi in muzikalnih prilogah. Da pa ima z ozirom na priljubljeno naše cerkveno petje preteklih let težaven stan, lahko verjame vsak, kdor vé, da vsaka reforma je bolj ali manj borba z nasprotniki. Ker pa misliti smemo, da nasprotstvo ne izvira iz zle volje, ampak le iz tega, da se težko opustí, kar se je več let po napevih priljubljenih naših pokojnikov vkoreninilo, zato tudi misliti smemo, da polagoma se bodo nasprotniki postavne cerkvene glasbe porazumeli z načeli „Cerkvenega Glasbenika“, po vodilu: „v potrebnih rečeh edinstvo“, sicer pa „svoboda“ in vsem „ljubezen“. Vrednik člankov, gosp. Jan. Gnjezda, in vrednik muzikalnih prilog, gosp. Ant. Förster, sta nam poroka za to.